YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

23 päivänä syyskuuta 2003 *

Asiassa C-30/01,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. B. Wainwright, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

jota tukee

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään R. Silva de Lapuerta, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

vastaan

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään R. Magrill, avustajanaan D. Wyatt, QC, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut

— vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annetun neuvoston direktiivin 67/548/ETY (EYVL L 196, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 5.12.1997 annetulla komission direktiivillä 97/69/EY (EYVL L 343, s. 19)

— hyvän laboratoriokäytännön periaatteiden noudattamista kemiallisten aineiden kokeissa ja periaatteiden noudattamisen todentamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 87/18/ETY (EYVL 1987, L 15, s. 29)

— tiettyjen nestemäisten polttoaineiden rikkipitoisuudesta 23 päivänä maaliskuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/12/ETY (EYVL L 74, s. 81), sellaisena kuin se on muutettuna 13.10.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/70/EY (EYVL L 350, s. 58)

— rakennuskoneiden ja -laitteiden melupäästöjen määrittämistä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 19 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/113/ETY (EYVL L 33, s. 15), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 84/405/ETY (EYVL L 233, s. 9)

— kompressorien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/533/ETY (EYVL L 300, s. 123), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/406/ETY (EYVL L 233, s. 11)

— torninosturien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/534/ETY (EYVL L 300, s. 130), sellaisena kuin se on muutettuna 25.6.1987 annetulla neuvoston direktiivillä 87/405/ETY (EYVL L 220, s. 60)

— hitsausgeneraattorien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/535/ETY (EYVL L 300, s. 142), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/407/ETY (EYVL L 233, s. 16)

— voimageneraattorien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/536/ETY (EYVL L 300, s. 149), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/408/ETY (EYVL L 233, s. 18)

— konekäyttöisten käsin kannateltavien betoninmurskaimien ja kivihakkujen sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/537/ETY (EYVL L 300, s. 156), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/409/ETY (EYVL L 233, s. 20)

— ruohonleikkureiden sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/538/ETY (EYVL L 300, s. 171), sellaisena kuin se on muutettuna 22.3.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/181/ETY (EYVL L 81, s. 71)

— kodinkoneiden tuottamasta ilmassa kantautuvasta melusta 1 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/594/ETY (EYVL L 344, s. 24)

— hydraulikaivureiden, köysikäyttöisten kaivureiden, puskutraktoreiden, kuormaajien ja kaivurikuormaajien aiheuttaman melun rajoittamisesta 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/662/ETY (EYVL L 384, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1995 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/27/EY (EYVL L 168, s. 14)

— pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY (EYVL L 365, s. 10) ja

— geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön annetun neuvoston direktiivin 90/220/ETY toisesta mukauttamisesta tekniseen kehitykseen 18 päivänä kesäkuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/35/EY (EYVL L 169, s. 72)

mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kyseisten direktiivien noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai koska se ei ainakaan ole ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat J.-P. Puissochet, M. Wathelet ja R. Schintgen sekä tuomarit C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola, P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric (esittelevä tuomari), S. von Bahr ja J. N. Cunha Rodrigues,

julkisasiamies: A. Tizzano,

kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.1.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 24.1.2001 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut

— vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annetun neuvoston direktiivin 67/548/ETY (EYVL L 196, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 5.12.1997 annetulla komission direktiivillä 97/69/EY (EYVL L 343, s. 19)

— hyvän laboratoriokäytännön periaatteiden noudattamista kemiallisten aineiden kokeissa ja periaatteiden noudattamisen todentamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 87/18/ETY (EYVL 1987, L 15, s. 29)

— tiettyjen nestemäisten polttoaineiden rikkipitoisuudesta 23 päivänä maaliskuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/12/ETY (EYVL L 74, s. 81), sellaisena kuin se on muutettuna 13.10.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/70/EY (EYVL L 350, s. 58)

— rakennuskoneiden ja -laitteiden melupäästöjen määrittämistä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 19 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/113/ETY (EYVL L 33, s. 15), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 84/405/ETY (EYVL L 233, s. 9)

— kompressorien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/533/ETY (EYVL L 300, s. 123), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/406/ETY (EYVL L 233, s. 11)

— torninosturien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/534/ETY (EYVL L 300, s. 130), sellaisena kuin se on muutettuna 25.6.1987 annetulla neuvoston direktiivillä 87/405/ETY (EYVL L 220, s. 60)

— hitsausgeneraattorien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/535/ETY (EYVL L 300, s. 142), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/407/ETY (EYVL L 233, s. 16)

— voimageneraattorien sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetulla neuvoston direktiivillä 84/536/ETY (EYVL L 300, s. 149), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/408/ETY (EYVL L 233, s. 18)

— konekäyttöisten käsin kannateltavien betoninmurskaimien ja kivihakkujen sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/537/ETY (EYVL L 300, s. 156), sellaisena kuin se on muutettuna 11.7.1985 annetulla komission direktiivillä 85/409/ETY (EYVL L 233, s. 20)

— ruohonleikkureiden sallittua äänitehotasoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 17 päivänä syyskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/538/ETY (EYVL L 300, s. 171), sellaisena kuin se on muutettuna 22.3.1988 annetulla neuvoston direktiivillä 88/181/ETY (EYVL L 81, s. 71)

— kodinkoneiden tuottamasta ilmassa kantautuvasta melusta 1 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/594/ETY (EYVL L 344, s. 24)

— hydraulikaivureiden, köysikäyttöisten kaivureiden, puskutraktoreiden, kuormaajien ja kaivurikuormaajien aiheuttaman melun rajoittamisesta 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/662/ETY (EYVL L 384, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1995 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/27/EY (EYVL L 168, s. 14)

— pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY (EYVL L 365, s. 10) ja

— geneettisesti muunnettujen organismien tarkoituksellisesta levittämisestä ympäristöön annetun neuvoston direktiivin 90/220/ETY toisesta mukauttamisesta tekniseen kehitykseen 18 päivänä kesäkuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/35/EY (EYVL L 169, s. 72)

mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kyseisten direktiivien noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä tai koska se ei ainakaan ole ilmoittanut näistä toimenpiteistä komissiolle.

2 Espanjan kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 22.6.2001 antamalla määräyksellä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön yleisesti sovellettava lainsäädäntö

3 EY 2 artiklassa ja EY 3 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"2 artikla

Yhteisön päämääränä on yhteismarkkinoiden toteuttamisella ja talous- ja rahaliiton perustamisella sekä 3 ja 4 artiklassa tarkoitetun yhteisen politiikan tai yhteisen toiminnan toteuttamisella edistää taloudellisen toiminnan sopusointuista, tasapainoista ja kestävää kehitystä koko yhteisössä, työllisyyden ja sosiaalisen suojelemisen korkeaa tasoa, miesten ja naisten välistä tasa-arvoa, kestävää kasvua, joka ei edistä rahan arvon alenemista, edistää hyvää kilpailukykyä ja talouden suorituskyvyn korkeaa lähentymisastetta, ympäristönsuojelun korkeaa tasoa ja ympäristön laadun parantamista, elintason ja elämän laadun nousua sekä taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja yhteisvastuullisuutta jäsenvaltioiden välillä.

3 artikla

1. Edellä 2 artiklassa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi yhteisön toimintaan sisältyy tässä sopimuksessa määrätyin edellytyksin ja siinä määrätyssä aikataulussa:

a) tavaroiden tuontiin ja vientiin kohdistuvien tullien ja määrällisten rajoitusten sekä muiden vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden kieltäminen jäsenvaltioiden väliltä;

b) yhteinen kauppapolitiikka;

c) sisämarkkinat, joille on ominaista, että tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaata liikkuvuutta rajoittavat esteet poistetaan jäsenvaltioiden väliltä;

— —."

4 EY 14 artiklan 2 kohdassa todetaan seuraavaa:

"Sisämarkkinat käsittävät alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus taataan tämän sopimuksen määräysten mukaisesti."

5 EY:n perustamissopimuksen kolmanteen osaan sisältyy I osasto, jonka otsikko on "Tavaroiden vapaa liikkuvuus". Kyseisen osaston alussa ovat EY 23 ja EY 24 artiklaan sisältyvät yleiset määräykset ja osasto sisältää kaksi lukua, joiden aiheina ovat "Tulliliitto" (EY 25—27 artikla) ja "Jäsenvaltioiden välisten määrällisten rajoitusten kieltäminen" (EY 28—31 artikla).

6 EY 23 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Yhteisön perustana on tulliliitto, joka käsittää kaiken tavaroiden kaupan ja merkitsee, että vienti- ja tuontitullit sekä kaikki vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä ja että toteutetaan yhteinen tullitariffi suhteessa kolmansiin maihin.

2. Tämän osaston 25 artiklan ja 2 luvun määräyksiä sovelletaan jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin sekä sellaisiin kolmansista maista tuleviin tuotteisiin, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa."

7 EY 24 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Kolmansista maista tulevien tuotteiden katsotaan olevan jäsenvaltiossa vapaassa vaihdannassa, jos tuontimuodollisuuksia on noudatettu ja tuotteista on tässä jäsenvaltiossa kannettu niistä menevät tullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut eikä näitä tulleja tai maksuja ole kokonaan tai osittain palautettu."

8 EY 25 artiklassa, johon viitataan EY 23 artiklan 2 kohdassa, kielletään tuonti- ja vientitullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut jäsenvaltioiden välillä.

9 EY 94 artiklan ja EY 95 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

"94 artikla

Neuvosto antaa yksimielisesti komission ehdotuksesta sekä Euroopan parlamenttia ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan direktiivejä jäsenvaltioiden sellaisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä, jotka suoraan vaikuttavat yhteismarkkinoiden toteuttamiseen tai toimintaan.

95 artikla

Poiketen siitä, mitä 94 artiklassa määrätään, ja jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, 14 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sovelletaan seuraavia määräyksiä. Neuvosto toteuttaa 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen ja talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevat toimenpiteet jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi."

10 EY 299 artiklan 4 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan niihin Euroopassa sijaitseviin alueisiin, joiden suhteista ulkovaltoihin huolehtii jäsenvaltio."

Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan Gibraltaria koskevat määräykset

11 Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisehdoista ja sopimusten mukautuksista tehdyssä asiakirjassa (EYVL 1972, L 73, s. 14; jäljempänä Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirja) 28, 29 ja 30 artiklassa määrätään seuraavaa:

"28 artikla

Yhteisön toimielinten antamia säädöksiä, jotka koskevat ETY:n perustamissopimuksen liitteessä II mainittuja tuotteita ja yhteisön toteuttaman yhteisen maatalouspolitiikan johdosta yhteisöön tuotaessa erityissäännösten alaisia tuotteita, samoin kuin säädöksiä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta ei sovelleta Gibraltarilla, ellei neuvosto yksimielisesti komission ehdotuksesta toisin päätä.

29 artikla

Tämän asiakirjan liitteessä I luetellut säädökset mukautetaan siten kuin siitä määrätään kyseisessä liitteessä.

30 artikla

Tämän asiakirjan liitteessä II lueteltujen säädösten mukautukset, jotka ovat tarpeen liittymisen vuoksi, laaditaan kyseisessä liitteessä lueteltujen suuntaviivojen mukaisesti sekä 153 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen ja siinä määrätyin edellytyksin."

12 Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan liitteessä I olevan I osan otsikko on "Tullilainsäädäntö", ja sen 4 kohdassa todetaan seuraavaa:

"[Yhteisön tullialueen määritelmästä] 27 päivänä syyskuuta 1968 annettu neuvoston *asetus (ETY) N:o 1496/68*
EYVL L 238/1, 28.9.1968

1 artikla korvataan seuraavasti:

'Yhteisön tullialueeseen kuuluvat:

— — —

— Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan alue sekä Kanaalisaaret ja Mansaari.'"

13 Asetus N:o 1496/68 kumottiin yhteisön tullialueesta 23 päivänä heinäkuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2151/84 (EYVL L 197, s. 1), joka puolestaan kumottiin yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1). Viimeksi mainitun asetuksen 3 artiklassa määritellään yhteisön tullialue, ja se sisältää säännöksen, joka on identtinen tämän tuomion edellisessä kohdassa mainitun määräyksen kanssa.

14 Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan liitteessä I olevalla VIII osalla, jonka otsikkona on "Kauppapolitiikka", korvattiin kolmansista maista tapahtuvaa tuontia koskevan yhteisen järjestelmän luomisesta 25 päivänä toukokuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1025/70 — sellaisena kuin se on muutettuna 29.9.1970 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1984/70 (EYVL L 218, s. 1), 30.3.1971 annetulla neuvoston asetuksella N:o 724/71 (EYVL L 80, s. 3), 25.5.1971 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1080/71 (EYVL L 116, s. 8), 2.7.1971 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1429/71 (EYVL L 151, s. 8) ja 8.11.1971 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2384/71 (EYVL L 249, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1025/70) — liitteessä II oleva maiden luettelo uudella luettelolla, joka ei sisältänyt Gibraltaria.

15 Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan liitteessä II olevassa VI osassa, jonka otsikko on myös "Kauppapolitiikka", määrätään asetuksen N:o 1025/70 osalta seuraavaa:

"Gibraltaria koskevan maininnan poistamisesta liitteestä II aiheutuva ongelma on ratkaistava sillä tavoin, että taataan se, että Gibraltar asetetaan yhteisöön suuntautuvan tuonnin vapauttamista koskevan järjestelmän osalta samaan tilanteeseen kuin missä se oli ennen liittymistä."

Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisasiakirjan määräykset

16 Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja sopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (EYVL 1985, L 302, s. 23; jäljempänä Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirja) 25 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Jollei 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista poikkeuksista ja tämän asiakirjan muista määräyksistä muuta johdu, perustamissopimuksia ja Euroopan yhteisöjen toimielinten antamia säädöksiä sovelletaan Kanariansaariin sekä Ceutaan ja Melillaan.

2. Edellytyksistä, joilla tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia ETY:n ja EHTY:n perustamissopimusten määräyksiä sekä yhteisön toimielinten tullilainsäädännöstä ja kauppapolitiikasta antamia säädöksiä sovelletaan Kanariansaariin sekä Ceutaan ja Melillaan, määrätään pöytäkirjassa 2.

3. Euroopan yhteisöjen toimielinten yhteisestä maatalous- ja kalastuspolitiikasta antamia säädöksiä ei sovelleta Kanariansaariin eikä Ceutaan ja Melillaan, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 155 artiklan erityismääräysten soveltamista.

— —."

17 Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan liitteenä olevassa pöytäkirjassa 2 Kanariansaarista sekä Ceutasta ja Melillasta (jäljempänä pöytäkirja nro 2) määrätään seuraavaa:

"1 artikla

1. Silloin kun Kanariansaarten tai Ceutan ja Melillan alkuperätuotteet, taikka kolmansista maista tulevat, voimassa olevien järjestelyiden mukaisesti Kanariansaarille tai Ceutaan ja Melillaan tuodut tuotteet saatetaan vapaaseen vaihdantaan yhteisön tullialueella, niitä ei pidetä ETY:n perustamissopimuksen 9 ja 10 artiklan edellytykset täyttävinä eikä EHTY:n perustamissopimuksen mukaisesti vapaassa vaihdannassa olevina tavaroina.

2. Kanariansaaret sekä Ceuta ja Melilla eivät kuulu yhteisön tullialueeseen.

3. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, yhteisön toimielinten antamia, ulkomaankauppaan liittyviä tullilainsäädännön alan säädöksiä sovelletaan

samoin edellytyksin toisaalta yhteisön tullialueen ja toisaalta Kanariansaarten sekä Ceutan ja Melillan väliseen kauppaan.

4. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, yhteisön toimielinten antamat, yhteistä kauppapolitiikkaa koskevat yksipuoliset tai sopimuksin annetut säädökset, jotka suoraan liittyvät tavaroiden tuontiin tai vientiin, eivät koske Kanariansaaria eivätkä Ceutaa ja Melillaa.

5. Jollei liittymisasiakirjassa, mukaan lukien tämä pöytäkirja, toisin määrätä, yhteisö soveltaa Kanariansaarten sekä Ceutan ja Melillan kanssa käymässään kaupassa ETY:n perustamissopimuksen liitteessä II tarkoitettuihin tuotteisiin ulkomaankaupassaan soveltamiaan yleisiä järjestelyjä.

2 artikla

1. Jollei tämän pöytäkirjan 3 ja 4 artiklassa toisin määrätä, Kanariansaarten sekä Ceutan ja Melillan alkuperätuotteet vapautetaan tulleista 2 ja 3 kohdassa määritetyin edellytyksin, silloin kun ne saatetaan vapaaseen vaihdantaan yhteisön tullialueella.

— —

6 artikla

1. Yhteisön tullialueelta peräisin olevien tuotteiden tuonti Kanariansaarille sekä Ceutaan ja Melillaan vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista 2 ja 3 kohdassa määrätyin edellytyksin.

— —"

Kyseessä olevat direktiivit

18 Käsiteltävänä oleva asia koskee neuvoston direktiivejä, jotka on annettu EY:n perustamissopimuksen 100 artiklan (josta on tullut EY 94 artikla) tai 100 a artiklan (josta on muutettuna tullut EY 95 artikla) nojalla, ja komission direktiivejä, jotka on annettu sellaista toimeenpanovaltaa käyttäen, joka sille on annettu mainittuihin artikloihin perustuvalla perusdirektiivillä (jäljempänä kyseessä olevat direktiivit). Nämä direktiivit kattavat eri aloja, eli kemiallisia aineita, polttoaineisiin sovellettavia normeja, melua, pakkausjätteitä ja geneettisesti muunnettuja organismeja. Yksikään kyseessä olevista direktiiveistä ei sisällä nimenomaista säännöstä, jolla Gibraltar jätettäisiin direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

19 Koska komissio katsoi, ettei Yhdistynyt kuningaskunta ollut pannut kyseessä olevia direktiivejä täytäntöön Gibraltarin osalta, se aloitti EY 226 artiklassa määrätyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn.

Sen jälkeen, kun komissio oli lähettänyt Yhdistyneelle kuningaskunnalle virallisen huomautuksen ja kehottanut tätä esittämään huomautuksensa, se lähetti 28.7.2000 kyseiselle jäsenvaltiolle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden määräajassa sen tiedoksiantamisesta.

20 Yhdistynyt kuningaskunta väitti, että koska kyseessä olevien direktiivien tarkoituksena on poistaa tavaroiden kauppaan kohdistuvia esteitä sisämarkkinoilla, niitä ei ollut pantava täytäntöön Gibraltarilla.

21 Komissio on tässä tilanteessa päättänyt nostaa käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanne

Asianosaisten lausumat

22 Komissio, jota Espanjan kuningaskunta tukee, päättelee sen perusteella, että Gibraltar on kruununsiirtomaa, jonka suhteista ulkovaltoihin Yhdistynyt kuningaskunta huolehtii, että perustamissopimuksen määräyksiä sovelletaan kyseiseen alueeseen EY 299 artiklan 4 kohdan nojalla. Komissio ja Espanjan hallitus väittävät, että jotta voitaisiin poiketa säännöstä, jonka mukaan yhteisön oikeutta sovelletaan Gibraltarilla, olisi nimenomaisesti säädettävä soveltamatta jättämisestä tai soveltamista koskevasta poikkeuksesta.

23 Komissio toteaa, että Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan nojalla perustamissopimuksen tiettyjä määräyksiä ei sovelleta

Gibraltariin. Nämä poikkeukset, joista määrätään kyseisen liittymisasiakirjan 28, 29 ja 30 artiklassa, eivät komission mukaan koske sellaista lainsäädäntöä, jonka yhteisöt ovat antaneet lainsäädännön lähentämistä koskevan EY 94 tai EY 95 artiklan nojalla.

24 Komissio, jota Espanjan kuningaskunta tukee, väittää, että Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjassa määrätään ainoastaan seuraavista poikkeuksista:

— säädöksiä, jotka koskevat maataloustuotteita, ja säädöksiä liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta ei sovelleta Gibraltariin kyseisen liittymisasiakirjan 28 artiklan nojalla niiltä osin kuin liittymisasiakirja merkitsee perustamissopimusten mukautusta

— Gibraltar jää mainitun liittymisasiakirjan 29 artiklan ja liitteessä I olevan I osan 4 kohdan nojalla yhteisön tullialuetta koskevan määräyksen soveltamisalan ulkopuolelle, sellaisena kuin kyseinen tullialue on määritelty asetuksessa N:o 1496/68

— asetuksessa N:o 1025/70 säädettyjä kauppapolitiikkaa koskevia säännöksiä ei saman liittymisasiakirjan 30 artiklan ja liitteessä II olevan VI osan nojalla sovelleta Gibraltariin; tämän toimenpiteen on todettu olevan toimielinten antamien säädösten mukautus.

25 Komissio huomauttaa lisäksi, että kyseessä olevat direktiivit eivät sisällä poikkeuksia, jotka koskisivat niiden soveltamista Gibraltariin.

26 Yleisen periaatteen mukaan yhteisön oikeuteen kohdistuvia poikkeuksia on tulkittava suppeasti. Pääsääntö on se, että tietyn alueen jättäminen yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle toteutetaan joko perustamissopimuksessa tai johdetun oikeuden säädöksessä olevalla nimenomaisella soveltamisalan ulkopuolelle jättämisellä.

27 Jos Yhdistynyt kuningaskunta olisi halunnut jättää Gibraltarin EY 94 tai EY 95 artiklan nojalla annettujen säädösten soveltamisalan ulkopuolelle, tästä olisi komission mukaan pitänyt nimenomaisesti määrätä Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjassa.

28 Komissio, jota Espanjan kuningaskunta tukee, väittää lisäksi, että oikeudellisen perustan käyttö ainoana perusteena sen ratkaisemiseksi, onko direktiiviä sovellettava Gibraltariin, ei aina ole johdonmukaista ympäristönsuojelun kannalta.

29 Komissio toteaa erityisesti, että jos yhteisöjen tuomioistuin vahvistaisi Yhdistyneen kuningaskunnan toteuttaman erottelun, suurinta osaa jätelainsäädännöstä sovellettaisiin Gibraltariin, kun taas pakkausjätteitä koskevaa erityislainsäädäntöä, joka sisältyy direktiiviin 94/62/EY, ja käytettyjä paristoja koskevaa erityislainsäädäntöä, joka sisältyy vaarallisia aineita sisältävistä paristoista ja akuista 18 päivänä maaliskuuta 1991 annettuun neuvoston direktiiviin 91/157/ETY (EYVL L 78, s. 38), ei siihen sovellettaisi, koska mainitut kaksi direktiiviä perustuvat perustamissopimuksen 100 a artiklaan.

30 Espanjan hallituksen mukaan se, että yhteisön tullialuetta koskevaa lainsäädäntöä ei sovelleta Gibraltariin, ei voi merkitä sitä, ettei Gibraltariin sovelleta tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta. Kyseinen hallitus väittää, että tietyn alueen sisällyttäminen kyseiseen tullialueeseen on ainoastaan vähäinen osa tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta, johon kuuluvat yhteisen tullitariffin (EY 26 artikla) lisäksi vienti- ja tuontitulleja sekä kaikkia vaikutukseltaan vas-

taavia maksuja koskeva kielto jäsenvaltioiden välillä (EY 23 artiklan 1 kohta ja EY 25 artikla) ja jäsenvaltioiden välinen tuonnin ja viennin määrällistä rajoittamista ja vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä koskeva kielto (EY 28 ja EY 29 artikla).

31 Espanjan hallituksen mukaan on näin ollen täysin mahdollista, että osa yhteisön alueesta jätetään yhteisön tullialueen ulkopuolelle ja että tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen ja tuonnin ja viennin määrällisten rajoitusten ja vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden käyttöön ottaminen on siitä huolimatta kielletty yhteisön alueen kyseisen osan ja muun yhteisön alueen välisessä kaupassa.

32 Espanjan hallitus mainitsee esimerkkeinä Espanjaan kuuluvat Ceutan ja Melillan alueet. Kyseinen hallitus muistuttaa, että Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjan 25 artiklan mukaan perustamissopimuksia sovelletaan kyseisiin alueisiin, ellei mainitussa liittymisasiakirjassa määrätyistä poikkeuksista muuta johdu. Hallitus korostaa, että pöytäkirjan nro 2 1 artiklassa määrätään, etteivät Ceuta ja Melilla kuulu yhteisön tullialueeseen. Vaikka ulkomaankauppaa koskevaa yleistä järjestelmää sovellettaisiin kolmansista maista peräisin oleviin tuotteisiin, jotka tuodaan kyseisille alueille ja myöhemmin yhteisön tullialueelle (pöytäkirjan nro 2 1 artiklan 5 kohta), yhteisön tullialueelle tuotavat Ceutan ja Melillan alkuperätuotteet ja Ceutaan ja Melillaan tuotavat yhteisön alkuperätuotteet vapautetaan kokonaisuudessaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista (pöytäkirjan nro 2 2 artiklan 1 kohta ja 6 artiklan 1 kohta).

33 Espanjan hallitus väittää lisäksi, että EY 14, EY 94 ja EY 95 artiklalla luodun järjestelmän tarkoituksena on jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja niiden toiminnan edistämiseksi ja että kyseisen järjestelmän tarkoitus ja soveltamisala menevät pelkkää tavaroiden vapaata liikkuvuutta pidemmälle, koska ne kattavat myös henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaan liikkuvuuden. Jos hyväksyttäisiin Yhdistyneen kuningaskunnan tulkinta, jonka mukaan sisämarkkinat rinnastetaan tavaroiden vapaaseen

liikkuvuuteen, päädyttäisiin siihen virheelliseen päätelmään, että Gibraltar ei ole osa sisämarkkinoita ja että näin ollen tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien säännösten ja määräysten lisäksi siihen ei sovelleta myöskään henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskevia sääntöjä.

34 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää, että tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ei sovelleta Gibraltariin ja että näin ollen sama koskee EY 94 tai EY 95 artiklaan perustuvia direktiivejä, joiden tarkoituksena on jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan esteiden poistaminen.

35 Kyseisen hallituksen mukaan Gibraltarin jättäminen yhteisön tullialueen ulkopuolelle merkitsee sitä, että tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä (EY 28—30 artikla) ei sovelleta. Tämä merkitsee Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan välttämättä sitä, että niitä yhdenmukaistamistoimenpiteitä, jotka oikeudellisesti riippuvat mainituista määräyksistä, ei myöskään voida soveltaa Gibraltariin. Näin ollen kyseessä olevissa direktiiveissä ei ole tarpeen säätää nimenomaisesti Gibraltarin jättämisestä niiden soveltamisalan ulkopuolelle.

36 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus myöntää sitä vastoin, että muita sisämarkkinadirektiivejä, joiden soveltamista ei ole suljettu pois Gibraltaria koskevilla erityissäännöksillä, ja erityisesti sellaisia direktiivejä, joiden tarkoituksena on poistaa palvelujen tarjoamisen vapauteen kohdistuvia esteitä, sovelletaan Gibraltariin.

37 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esittää täsmällisemmin ottaen seuraavia eri seikkoja, jotka sen mukaan estävät kyseessä olevien direktiivien soveltamisen Gibraltariin.

38 Neuvotteluissa Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan Gibraltaria koskevista määräyksistä kyseisen alusmaan aseman säilyttämistä vapaasatamana ja näin ollen sitä, että se jätettäisiin yhteisten tavaramarkkinoiden ulkopuolelle tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja yhteistä kauppapolitiikkaa koskevien perustamissopimuksen määräysten osalta, ei pidetty kiistanalaisena. Gibraltarin aseman säilyttämistä pidettiin tältä osin pikemminkin teknisenä kysymyksenä kuin sellaisena poliittisena kysymyksenä, joka aiheuttaisi erimielisyyttä mainituissa neuvotteluissa. Hyväksytty tekninen ratkaisu oli Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan joukko yhteisön säännöstöön (acquis communautaire) kohdistuvia sellaisia poikkeuksia, jotka liittyivät yhteisten tavaramarkkinoiden toimintaa koskevien perustamissopimuksen ja johdetun oikeuden määräysten ja säännösten soveltamiseen.

39 Vaikka Gibraltarilla ei enää ole kolmannen maan asemaa sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta on liittynyt ETY:n perustamissopimukseen, jota siis sovelletaan myös Gibraltariin, ellei Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan eritysmääräyksistä muuta johdu, sen asema säilyy edelleen kolmannen maan aseman kaltaisena sekä jäsenvaltioiden että kolmansien maiden kanssa käytävän tavarakaupan osalta.

40 Mainittujen neuvotteluiden ajankohtana asetuksen N:o 1025/70 liitteeseen II sisältyi luettelo niistä kolmansista maista ja alueista, joihin asetusta sovellettiin. Gibraltar sisältyi tähän luetteloon. Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjalla Gibraltar poistettiin kyseisestä luettelosta ja näin ollen vahvistettiin se, että sillä ei enää ollut kolmannen maan tai alueen asemaa [mainitun liittymisasiakirjan liitteessä I oleva VIII kohta (Kauppapolitiikka)].

41 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa, että koska Gibraltarilla ei enää ole kolmannen maan asemaa, Gibraltarilta jäsenvaltioihin suuntautuva vienti ei enää täytä sellaisia edellytyksiä, että kyseiseen vientiin sovellettaisiin järjestelmää, joka koskee tuonnin vapauttamista yhteisössä. Liittymisasiakirjojen laatijat olivat Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan tietoisia siitä, että tämä saattaisi Gibraltarin kyseisiin maihin suuntautuvan tavaroiden viennin osalta aikai-

sempaa vaikeampaan asemaan sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta liittyisi yhteisöihin. Tämän takia Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan liitteessä II olevaan VI kohtaan (Kauppapolitiikka) sisältyy sääntö, jossa edellytetään, että "Gibraltar asetetaan yhteisöön suuntautuvan tuonnin vapauttamista koskevan järjestelmän osalta samaan tilanteeseen kuin missä se oli ennen liittymistä".

42 Kyseisistä määräyksistä seuraa Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan se, että vaikka Gibraltar ei enää ole asetuksen N:o 1025/70 liitteessä II säädetyssä luettelossa, sen asema säilyy samana kuin ennen liittymistä jäsenvaltioiden markkinoille pääsyn osalta.

43 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus muistuttaa, että EY 24 artiklassa määrätään, että kolmansista maista tulevien tuotteiden katsotaan olevan jäsenvaltiossa vapaassa vaihdannassa, jos tuontimuodollisuuksia on noudatettu ja tuotteista on tässä jäsenvaltiossa kannettu niistä menevät tullit tai vaikutukseltaan vastaavat maksut. Koska määrällisten rajoitusten ja vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden poistamista koskevaa EY 28 ja EY 30 artiklaa sovelletaan kolmansista maista tuotuihin tuotteisiin, joista on maksettu tullit, ja koska tällaiset tullit voidaan kantaa yhteisen ulkoisen tullitariffin nojalla silloin, kun kyseiset tavarat tulevat yhteisön tullialueelle, mainittujen artikloiden soveltamisala, kuten myös tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen poistamista koskevien perustamissopimuksen määräysten soveltamisala, on mainittu yhteisön tullialue.

44 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esittää esimerkkinä, että EY 94 ja EY 95 artiklan nojalla annetun, tavaroiden pakkaamista ja pakkausmerkintöjä koskevan direktiivin soveltaminen Gibraltariin voisi estää kolmansista maista peräisin olevien tavaroiden tuontia kyseiseen alusmaahan ja loukata sitä vapautta, joka viimeksi mainitulla vapaasatamana on ja joka koskee kolmansista maista peräisin olevien tavaroiden tuontia sellaisin ehdoin ja edellytyksin, jotka toimivaltaiset viranomaiset määrittävät.

45 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus myöntää, että toimielinten säädöksillä, jotka annetaan EY 94 ja EY 95 artiklan nojalla tavaroiden kauppaan kohdistuvien esteiden poistamiseksi, voi olla myös muita tavoitteita, kuten kuluttajien, kansanterveyden tai ympäristön suojeleminen. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa kuitenkin, että sellaisten säädösten tapauksessa, jotka on asianmukaisesti annettu jommankumman edellä mainitun määräyksen nojalla, muut tavoitteet yhdenmukaistetaan siinä määrin kuin on tarpeen tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen kohdistuvien esteiden poistamiseksi, ja nimenomaan viimeksi mainittu tavoite tarjoaa oikeutuksen sille, että kyseisten säädösten oikeudellisena perustana käytetään mainittuja artikloja.

46 Ceutan ja Melillan oikeudellista asemaa koskevien väitteiden osalta Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteaa, että kyseisten kaupunkien jättäminen yhteisön tullialueen ulkopuolelle merkitsee hyvinkin sitä, että tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ei sovelleta, ja että pöytäkirjassa nro 2 määrätään, että edellä mainittujen määräysten sijasta sovelletaan erityistä järjestelmää, joka koskee tavaroiden kauppaa Ceutan ja Melillan sekä jäsenvaltioiden välillä ja jonka sitovuus ja vaikutukset perustuvat kyseiseen pöytäkirjaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

47 Perustamissopimusta sovelletaan EY 299 artiklan 4 kohdan nojalla Gibraltariin, koska viimeksi mainittu on kruununsiirtomaa, jonka suhteista ulkovaltoihin Yhdistynyt kuningaskunta huolehtii. Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan nojalla perustamissopimuksen tiettyjä määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta Gibraltariin. Gibraltar on muun muassa jätetty yhteisön tullialueen ulkopuolelle, sellaisena kuin kyseinen alue on määritelty asetuksen N:o 1496/68 1 artiklassa, Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan 29 artiklassa ja kyseisen asiakirjan liitteessä I olevan I osan 4 kohdassa.

48 Sen ratkaisemiseksi, onko komission kanne hyväksyttävä, on tutkittava, sovelletaanko Gibraltariin kyseessä olevia direktiivejä, joilla pyritään poistamaan jäsenvaltioiden väliseen tavaroiden kauppaan kohdistuvia esteitä ja jotka perustuvat EY 94 ja EY 95 artiklaan.

49 EY 23 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisön perustana on tulliliitto, joka käsittää kaiken tavaroiden kaupan. Tämä merkitsee, että vienti- ja tuontitullit sekä kaikki vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä jäsenvaltioiden välillä ja että toteutetaan yhteinen tullitariffi suhteessa kolmansiin maihin.

50 EY 23 artiklan 2 kohdan nojalla jäsenvaltioiden välisen kaupan vapauttamiseksi toteutettuja toimenpiteitä sovelletaan jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin ja sellaisiin kolmansista maista tuleviin tuotteisiin, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa (ks. asia 41/76, Donckerwolcke ja Schou, tuomio 15.12.1976, Kok. 1976, s. 1921, Kok. Ep. III, s. 257, 15 kohta).

51 Tulliliitto sisältää yhteisen tullitariffin, jolla pyritään tasoittamaan yhteisön ulkorajalla kolmansista maista peräisin olevista tavaroista perittävät maksut, jotta vältettäisiin tavaravirtojen siirtyminen kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa ja kaikenlainen tavaroiden vapaan liikkuvuuden vääristyminen jäsenvaltioiden kesken tai kilpailuolosuhteiden vääristyminen taloudellisten toimijoiden kesken (asia C-125/94, Aprile, tuomio 5.10.1995, Kok. 1995, s. I-2919, 32 kohta).

52 Perustamissopimuksessa on pyritty antamaan tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen poistamista koskevalle säännölle yleinen merkitys ja vaikutus tavaroiden vapaan liikkuvuuden varmistamiseksi (yhdistetyt asiat 2/69 ja 3/69, Brachfeld ja Chougol, tuomio 1.7.1969, Kok. 1969, s. 211, Kok. Ep. I, s. 397, 12 kohta).

53 Tulliliitto edellyttää välttämättä, että tavaroiden vapaa liikkuvuus varmistetaan jäsenvaltioiden välillä (asia 266/81, SIOT, tuomio 16.3.1983, Kok. 1983, s. 731, Kok. Ep. VII, s. 65, 16 kohta) ja yleisesti tulliliiton alueella (ks. yhdistetyt asiat C-363/93 ja C-407/93—C-411/93, Lancry ym., tuomio 9.8.1994, Kok. 1994, s. I-3957, Kok. Ep. XVI, s. I-71, 29 kohta).

54 EY 23 artiklasta ilmenee, että yhteisön sisällä tapahtuvan tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta vapaassa vaihdannassa olevat tuotteet on lopullisesti ja täydellisesti rinnastettu jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin. Tämä rinnastaminen merkitsee sitä, että määrällisten rajoitusten ja kaikkien vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden poistamista koskevia EY 28 artiklan määräyksiä sovelletaan erotuksetta sekä yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin että jossakin jäsenvaltiossa vapaaseen vaihdantaan luovutettuihin tuotteisiin näiden tuotteiden alkuperästä riippumatta (ks. em. asia Donckerwolcke ja Schou, tuomion 17 ja 18 kohta).

55 Gibraltarilta peräisin olevat tuotteet eivät kuitenkaan ole yhteisöstä peräisin olevia tuotteita.

56 Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjan liitteessä II olevassa VI osassa nimittäin sovittiin sen takaamisesta, että "Gibraltar asetetaan yhteisöön suuntautuvan tuonnin vapauttamista koskevan järjestelmän osalta samaan tilanteeseen kuin missä se oli ennen liittymistä". Tämä määräys ei olisi ollut tarpeen, jos Gibraltarilta peräisin olevia tavaroita pidettäisiin yhteisöstä lähtöisin olevina ja jos niihin näin ollen sovellettaisiin vapaata liikkuvuutta koskevaa yhteisön järjestelmää.

57 Gibraltarille tuotujen tavaroiden ei myöskään katsota olevan EY 24 artiklassa tarkoitetussa vapaassa vaihdannassa jäsenvaltiossa, koska niihin ei kohdisteta yhteisen tullitariffin mukaisia tulleja.

58 Perustamissopimuksen kolmannessa osassa olevassa tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevassa I osastossa EY 23 artiklan 2 kohdassa määrätään, että EY 25 artiklaa, jossa kielletään tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut, ja koko 2 lukua eli lukua, joka koskee jäsenvaltioiden välisten määrällisten rajoitusten kieltoa, sovelletaan jäsenvaltioista peräisin oleviin tuotteisiin sekä sellaisiin kolmansista maista tuleviin tuotteisiin, jotka ovat jäsenvaltioissa vapaassa vaihdannassa. Koska Gibraltarilta peräisin olevat tai sinne tuodut tuotteet eivät täytä kumpaakaan edellä mainituista ominaisuuksista, ne eivät näin ollen kuulu tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten eivätkä erityisesti jäsenvaltioiden välisiä määrällisiä rajoituksia koskevien määräysten soveltamisalaan.

59 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että Gibraltarin jättäminen yhteisön tullialueen ulkopuolelle merkitsee sitä, ettei siihen sovelleta tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä eikä johdetun yhteisön oikeuden sellaisia säännöksiä, joiden tarkoituksena on tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta varmistaa jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentäminen EY 94 ja EY 95 artiklan mukaisesti.

60 Tätä tulkintaa ei horjuta Ceutaan ja Melillaan sovellettu järjestelmä, johon sisältyy nimenomainen määräys siitä, että näiltä alueilta peräisin olevat tuotteet on vapautettu tulleista, kun ne saatetaan vapaaseen vaihdantaan yhteisön tullialueella. Kyseinen järjestelmä päinvastoin vahvistaa oikeaksi edellä mainitun tulkinnan, jonka mukaan jättäminen yhteisön tullialueen ulkopuolelle merkitsee sitä, ettei tavaroiden kauppaa koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ja johdetun oikeuden säännöksiä voida soveltaa, ellei kyseisissä määräyksissä ja säännöksissä nimenomaisesti toisin todeta.

61 Tätä tulkintaa ei voida myöskään asettaa kyseenalaiseksi komission väitteellä, jonka mukaan olisi ristiriitaista, että vaikka ympäristöä koskevia yhteisön oikeuden sääntöjä sovelletaan yleisesti Gibraltariin, näin ei ole silloin, kun tällaiset ympäristöä koskevat säännökset sisältyvät EY 94 ja EY 95 artiklaan.

62 On kiistatonta, että kyseessä olevien direktiivien pääasiallinen tarkoitus on jäsenvaltioiden väliseen tavaroiden kauppaan kohdistuvien esteiden poistaminen. Mainitut direktiivit liittyvät näin ollen erottamattomasti tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen, jota ei sovelleta Gibraltariin tämän tuomion 58 kohdassa esitetyistä syistä.

63 Se, ettei kyseessä olevia direktiivejä sovelleta Gibraltariin, voi toki vaarantaa muiden yhteisön politiikkojen, kuten ympäristönsuojelun, johdonmukaisuuden silloin, kun kyseisten politiikkojen päämääriä tavoitellaan liitännäisesti mainituilla direktiiveillä. Tämä seikka ei kuitenkaan voi johtaa siihen, että mainittujen direktiivien alueellista soveltamisalaa laajennettaisiin niiden rajojen ulkopuolelle, jotka on asetettu perustamissopimuksessa ja Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan liittymisasiakirjassa.

64 Näin ollen komission kannetta on pidettävä perusteettomana.

Oikeudenkäyntikulut

65 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska Yhdistynyt kuningaskunta on sitä vaatinut. Espanjan kuningaskunnan, joka on osallistunut oikeudenkäyntiin väliintulijana, on työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan mukaan vastattava omista kuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Espanjan kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Wathelet
Schintgen	Gulmann	Edward
La Pergola	Jann	Skouris
Macken	Colneric	von Bahr
	Cunha Rodrigues	

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä syyskuuta 2003.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti